

DRIEPAS

Verenigingsblad van de Historische Kring Duiven-Groessen-Loo

Jaargang 32

nr.4

december 2015

In dit nummer:

**70 jaar
D.V.V.**

**Wim van
Hugo Peters
in Oorlogstijd**

**Brief van
Theodorus
Hermanus
Rutjes**

**Verenigings-
nieuws**

Museumparels

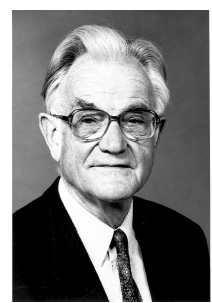
Zoekplaatje

www.hkdgl.nl

Inhoudsopgave

In dit nummer:

	Inhoudsopgave	2
	Voorwoord	3
	Colofon	3
	Wim van Hugo Peters in Oorlogstijd Aflevering 3 uit een serie van 3 afleveringen.	4
	Zoekplaatje	10
	70 jaar D.V.V.	11
	Parels uit het Liemers Museum	16
	Brief van Theodorus Hermanus Rutjes	17
	Even voorstellen Werkgroep beeld & geluid	20
	Verenigingsnieuws	22
	Jaarprogramma	23
	Toen en nu	24

Bij de voorpagina

Dit jaar bestaat de Duivense voetbalvereniging Door Vriendschap Vooruit (D.V.V.) 70 jaar. In dit nummer de geschiedenis van de voetbalvereniging.

De foto op de voorpagina is rond 1948 genomen tijdens een gekostumeerd voetbalwedstrijd op de Droo ten bate van fondswerving voor het Katholiek Thuisfront.

Het voetbalveld was in de wei van Marie van de Lugt in het doel staat Frans van Diek.

Foto: Historische Kring Duiven-Groessen-Loo, HK/G 009-00 (reproductie), opnamejaar 1948.

Geachte leden, abonnees,

Ons doel was om dit jaar vier Driepassen te creëren. Daarmee zouden we wederom op ons normale gemiddelde aantal per jaar komen. We zijn verheugd dat we dit streven hebben gehaald. De redactie heeft geprobeerd om er ook nu weer een gevarieerd nummer van te maken.

In deze uitgave kunt u het derde artikel van de heer Jonker over Wim Peters in de IIe Wereldoorlog lezen. Hij heeft aangegeven dat zijn pen leeg is en dat dit zijn laatste artikel voor ons zal zijn. Wij begrijpen zijn beslissing en willen hem namens bestuur en leden bedanken voor zijn jarenlange inzet voor de Historische Kring en voor de redactie van de Driepas. We komen hier tijdens de eerstvolgende jaarvergadering op terug.

Daarnaast is er een artikel over een Parel uit het Liemers Museum. Dit keer een parel van Marina van Geel, die als vrijwilliger al weer bezig is om een aantal parels voor het komende jaar te selecteren.

Wilt u eens in onze fotocollectie kijken of er van andere foto's namen bij u bekend zijn, dan nodigen we u graag uit om eens op een dinsdagavond bij ons binnen te lopen. Ook houden we ons aanbevolen om foto's te ontvangen om te scannen ter aanvulling van ons bestand.

Verder in deze Driepas de gebruikelijke zaken zoals ons verenigingsnieuws, een nieuw zoekplaatje en ons jaarprogramma.

We zijn inmiddels neergestreken in de OGtent in het centrum van Duiven en zullen u graag op een dinsdagavond ontvangen in onze werkruimte "Bij Max".

We wensen u uiteraard weer veel leesplezier in ons tijdschrift.

G. van Hunen

Voorzitter.

Driepas is een uitgave van de Historische Kring Duiven-Groessen-Loo en verschijnt drie a vier maal per jaar.

Losse nummers € 3,00.

Driepas is een begrip uit de bouwkunst: drie elkaar snijdende cirkels die samen een driehoek vormen, veelvuldig toegepast in gotische kerkvensters. In profane zin gebruikt als symbool voor de samenwerking van de kerkdorpen Duiven, Groessen en 't Loo.

Redactieadres:

redactie@hkdgl.nl of
Remigiusplein 9
6921 BL Duiven

Redactie:

Vacant

Bestuur:

bestuur@hkdgl.nl

Voorzitter:

G.H. van Hunen (0316-52 73 66)

Secretaris:

secretariaat@hkdgl.nl
P. Bus

Penningmeester:

E. Scheeres
IBAN: NL54RABO0315407484
BIC: RABONL2U

Public Relations:

G.H. van Hunen

Lid:

M. Hagenaar

Secretariaat:

secretariaat@hkdgl.nl of
Remigiusplein 9
6921 BL Duiven

Internet:

www.hkdgl.nl
twitter
@hkdgl

Oplage: 300 stuks

Het lidmaatschap van de Historische Kring kost €14,00 per jaar; het partner- of gezinslidmaatschap € 5,20 extra per jaar.

Leden en abonnees buiten de gemeenten Duiven, Zevenaar en Westervoort betalen € 3,50 als bijdrage in de verzend- en portokosten. Opzeggen van lidmaatschap of abonnement uitsluitend schriftelijk voor 1 december van het lopende jaar. Uit de uitgave mag niets worden overgenomen zonder schriftelijke toestemming vooraf en zonder bronvermelding.

Wim van Hugo Peters in oorlogstijd (3/3)

Het is passend om zeventig jaar na het einde van W.O.II aandacht te schenken aan de lotgevallen in 1943 tot en met 1945 van Wim Peters uit 't Loo. Die lotgevallen zijn weliswaar in kleine kring enigszins bekend, maar zeker niet eerder in Driepas gepubliceerd.

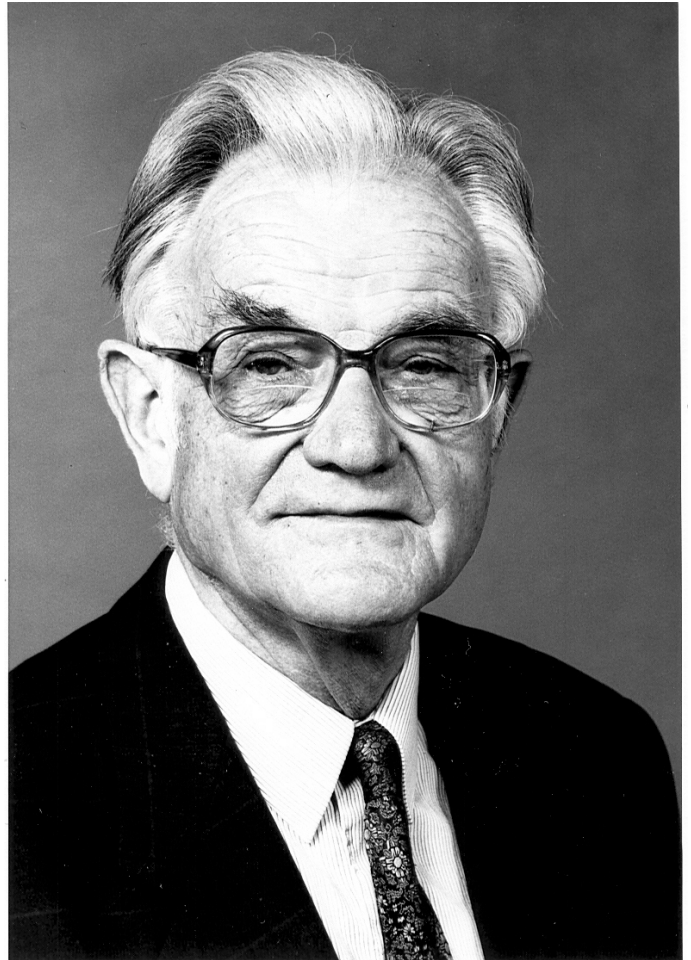
Wilhelmus Johannes Theodorus Peters is op 28 februari 1919 geboren op Doekenstadt (Loostraat). Zijn ouders zijn Hugo Peters en Wilhelmina (Willemien) Maria Paulina Evers. Vandaar dat Wim in 't Loo bekend staat als 'Wim van Hugo Peters'; er wonen meerdere onderling niet (rechtstreeks) verwante families Peters in het dorp en men wil duidelijkheid. Het is ook in een ander opzicht passend aandacht te schenken aan 'Wim van Hugo Peters'. Het is dit jaar precies tien jaar geleden dat hij op 31 mei 2005 te Nijmegen is overleden.

In de eerste aflevering is verteld hoe student Wim Peters in handen van de Duitse autoriteiten geraakt als door verraad de ontsnaptingslijn van voornamelijk Franse krijgsgevangenen wordt opgerold. Wim is als tolk betrokken bij deze illegale onderneming. Voor zijn betrokkenheid wordt hij tot negen maanden gevangenisstraf veroordeeld, waarvan hij er ongeveer zeven in Kamp Vught doorbrengt. Vervolgens wordt hij naar de gevangenis van Utrecht overgebracht.

Omdat hij zich in 1943 niet heeft gemeld is hij vanuit Utrecht via Amersfoort in krijgsgevangenschap overgebracht. Hij komt terecht in kampen in de buurt van Leipzig. Zijn herinneringen heeft hij omstreeks 1980 opgeschreven. Het onderstaande is het laatste deel van zijn relaas dat integraal is overgenomen.

De bevrijding nadert

'Aan de notities van Henk ontleen ik dat 7 april het leger van Amerikanen nader komt en dat de spanning groter wordt, dat we 10 april tijdens een Amerikaanse luchtaanval liggen te dansen op ons bed. Op 14 april bereiken Amerikaanse pantsers een voorstad van Leipzig. Op die dag, een zaterdag, vijf dagen vóór de verovering van de stad door de Amerikanen, werden wij 's morgens om vijf uur gewekt door een van de bewakers. Terwijl het dan toe altijd gebleven was bij het korte bevel "aufstehen", was het nu, "Guten Morgen, meine Herren, Sie müssen leider aufstehen, entschuldigen Sie, aber ich kann auch nicht dafür". Vervolgens werd ons meegedeeld dat we die dag geëvacueerd zouden worden. Ik herinner me niet hoe we het kamp verlieten en of we foerage meekregen. Wat ik nog goed voor me zie is hoe we door het heuvelland ten zuiden van Leipzig liepen. We maakten deel uit van een lange processie, waarvan vanuit de plaats waar wij liepen, noch het begin te zien was noch het einde.

Al gauw bleek dat enkele mensen van onze groep te veel bagage hadden meegenomen. Ze zagen zich gedwongen de minder noodzakelijke spullen aan de kant van de weg achter te laten, waar anderen ze dan soms weer opraapten. Twee jongens uit ons kamp namen met moeite afscheid van een orgeltje dat ze zelf gebouwd hadden. In de loop van de dag begonnen we te bedenken dat we waarschijnlijk eerder bij de Russen zouden komen dan bij de Amerikanen. We spraken hierover met de Duitse soldaten die ons begeleidden. Zij toonden begrip en zeiden dat ze wel bereid waren ons aan ons lot over te laten, maar we moesten wel bedenken welke risico's we liepen; niet ver daar vandaan had de SS enkele dagen daarvoor grote groepen krijgsgevangenen overhoop geschoten. Wij beseften ook zelf dat we vogelvrij zouden zijn.

Wij konden ons wel legitimeren met een metalen plaatje dat we om onze nek hadden, maar dat zou ons niet veel helpen.

In het donker kwamen we aan in een klein dorp, waar alles verduisterd was. Ik ben ergens in het hooi geploft in wat de volgende dag een schuur van een grote boerderij bleek te zijn. Het was zondag en het dorp heette Oehlzschau ±17 km ten zuiden van Leipzig gelegen. Van militairen die waarschijnlijk hoger in rang waren dan die met wij daags daarvoor gepraat hadden, kregen wij het bevel om op te

rukken. Wij geven er geen gevolg aan. De militairen dreigen dat de SS- politie ons wel zal komen ophalen en gaan weg.

Overall in het dorp liepen gevangenen van verschillende nationaliteiten, terwijl de weerbare mannen van het dorp elders in militaire dienst waren. Het was duidelijk dat de vrouwen met hun kinderen en de zeer oude mannen zich allerminst op hun gemak voelden.

Wat mij vooral is bijgebleven, is het beeld van krijgsgevangenen die hier en daar op de pannendaken van de boerderijen met kalk grote letters P en W schilderden om geallieerde vliegers duidelijk te maken dat het dorp vol "prisoners of war" zaten. Op een wandelingetje door het dorp bekeek ik de kleine kerk. Voor de eerste keer in mijn leven zag ik een Lutherse kerk van binnen, waarbij ik aanvankelijk dacht dat het een katholieke was. Er was een altaar met een groot schilderij met een religieuze voorstelling erboven, maar midden op de altaartafel stond op een lessenaar een grote bijbel.

In de loop van de dag zocht een Duitse pantserofficier contact met ons: wij konden ons beter weer onder de hoede van Duitse militairen stellen. Wij gingen op zijn op zijn voorstel in en hij zorgde ervoor dat we naar het terrein van de serumfabriek konden die zich in het dorp bevond. De gebouwen en de naaste omgeving werden, zo lees ik bij Henk, tot neutraal gebied verklaard en door witte vlaggen omgeven. Daar kwamen ook veel andere gevangenen van verschillende nationaliteiten. Dat moet een grote opluchting geweest zijn in het dorp. Waarschijnlijk was het anders tot plunderingen gekomen. Op het terrein was onder andere een grote, niet uitgemeste, lege paardenstal. Het geplaveide ter-

rein daarvoor kregen wij aangewezen als slaappleeds. Ons avondeten bestond uit grote lappen paardenvlees. Of we al dan niet dekens hadden, herinner ik mij niet, maar we hadden het in ieder geval heel koud, iets wat Henk ook genoteerd heeft. Toen we ons "genesteld" hadden, zagen we aan alle kanten de lichtsporen van munitie om ons heen. We lagen met onze kongsi bij elkaar. Voordat we insliepen, gebeurde er iets ongelooflijks. Jan, die ons weken eerder heilig verzekerd had dat er niets meer over was van onze pakketten behalve de twee stokvissen, toverde een grote plak chocola voor de dag, zo een waaruit je zes repen kon breken. Die had hij, zo zei hij, achtergehouden voor het aller moeilijkste moment. Wat hadden wij een prima notaris!

De volgende dag, 16 april, zo schrijft Henk, wordt 's morgens om elf uur een batterij Duits geschut in het dorp aangevallen vanuit de lucht. De vliegers hebben ons gelukkig zien zwaaien en wuiven terug. Toch wordt één van onze mannen, Geurt Bosch, in zijn hoofd getroffen door een scherf. Hij is blind en men is bang dat dat zo zal blijven. Ik zie hem nog voor mij terwijl hij liggende in een kruiwagen vervoerd werd. Na de middag ging ik vóór de stal in zón zitten en ik probeerde zonder woordenboek een stuk te vertalen uit de "Iphigenia in Aulis" van Euripides. Om twintig over twee klonk het plotseling "The Yanks are here". Er kwam een gevechtswagen met drie Amerikaanse soldaten. Dertig Duitse soldaten legden rustig hun geweren op een hoop en lieten zich zonder enige tegenstand gevangen nemen. De Amerikanen lieten een hoeveelheid

Zo zag de serumfabriek er in 1910 uit.

kleine pakjes achter, K Rations, speciaal samengesteld voor gebruik aan het front, en reden weer weg. De pakjes bevatten vooral chocola, biscuits en sigaretten. Henk vermeldt: "ik had het geluk een van de eerste sigaretten te krijgen". Hij heeft ook opgeschreven dat we 's avonds psalm 103 en Ezra 9 lazen, en dat we vers 1 en 3 van psalm 138 zongen. In beide psalmen staat de dank jegens Jahweh centraal. Ezra verhaalt van de terugkeer van de Joden uit de Babylonische gevangenschap. De drie teksten zijn zeer goed gekozen voor de omstandigheden waarin wij verkeerden. Deze combinatie kan alleen bedacht worden door iemand die zo goed thuis is in de bijbel als Henk dat was en ik denk dan ook dat wij die aan hem te danken hadden. Henk heeft verder genoteerd dat we appelwijn dronken, dat er veel gekookt en gegeten werd, en dat we 's nachts diarree hadden. Zelf herinner ik mij dat we sliepen op de vloer van de stal die inmiddels schoongemaakt was. Dit was de nacht waarin in het vader ziekenhuis te Zevenaar mijn goede vader stierf, nadat hij in zijn laatste uren een paar maal gezegd had: Zeshonderd kilometer".

Op 18 april legden wij te voet de 15 kilometer van Oehlschau naar Borna af, waar wij om vier uur in de middag aankwamen. Er stonden veel mensen langs de weg toen wij de stad binnenkwamen, onder hen de bouwopzichter Hammer, die we van het werk op de fabriek in Leipzig kenden. We hadden daar overigens nooit rechtstreeks met hem te maken gehad en nooit een woord met hem gewisseld, weerhouden als wij daarvan werden door het partijspeldje dat hij altijd droeg. Hammer kwam op ons toe, gaf ons zijn adres en nodigde ons uit de nacht in zijn huis dat achter hem lag, door te brengen. Ik was er van overtuigd dat we dat zeker nooit zouden doen.

Toen we in het centrum van de stad kwamen, was het te laat voor verder transport, zo werd ons gezegd. Een Amerikaan ging op de stenen post van een hek staan en zei dat we ons zelf maar moesten inkwartieren. Het leek Henk, Jan en Rens voor de hand te liggen dat we gebruik zouden maken van het aanbod van Hammer. Ik voelde er niets voor. Die vent schiet ons vannacht overhoop, dacht ik. Maar, zo redeneerde ik verder, ik moest solidair zijn met de kongsi. We gingen een stuk van de weg terug. Het nummer van het adres bleek te horen bij de zolderverdieping van een "Mehrfamilienhaus", waar Herr und Frau Hammer een woning hadden bestaande uit woonkamer, slaapkamer, keuken en badkamer, alles onder het schuine dak en keurig ingericht. Wij werden vriendelijk ontvangen en men begon onmiddellijk een houtvuur aan te leggen onder het waterreservoir zodat wij al spoedig een bad konden nemen. Wij leverden onze stokvissen in, waarvan mevrouw er een klaarmaakte met rijst. Als ik me goed herinner at het echtpaar met ons mee. Het hoofdthema van het gesprek na tafel staat

mij helder voor de geest. Onze gastheer vond het heel erg dat Duitsland de oorlog verloren had, maar was heel blij dat president Roosevelt dood was "weil er wenigstens den Triumphzug nicht sieht". Wij waren nú wel vijanden, maar wij zouden ons toch moeten verzoenen, want eenmaal zouden we samen optrekken om in Rusland het communisme te vernietigen. Na dit alles was ik er toch nog niet gerust op dat ons tijdens de nacht niets zou overkomen. De manier waarop ik bij mijn arrestatie ruim anderhalf jaar eerder in de val gelopen was, moet daarbij wel een rol gespeeld hebben. Een aanbod om de nacht door te brengen in het echtelijke bed hebben wij zeer beslist afgewezen. Wij sliepen op dekbedden op de vloer van de woonkamer.

Op 19 april stonden we volgens Henks notitie om negen uur op. Ons was gezegd dat er in Borna voor transport voor ons gezorgd zou worden. We gingen daarop wachten op een groot plein, waar grote groepen mannen stonden met het hetzelfde doel. De Russen werden al gauw te voet weggevoerd. In de loop van de dag kregen we blikjes eten die we nadat we ze geopend hadden geklemd in een tang konden opwarmen in een van de tonnen kokend water die hier en daar stonden opgesteld. Het moet laat in de middag geweest zijn toen enkelen van ons, het wachten beu, een vrachtwagen Ford V8 vorderden op de manier waarop ze dat thuis door de bezetter hadden zien doen met een waardeloze schriftelijke verklaring erbij. Van het gejammer van enkele vrouwen trokken we ons niets aan. Met schaamte denk ik er aan terug. Volgens de aantekeningen van Henk gingen we met 35 man in de open bak naar Altenburg en vandaar richting Zeitz. Wat ik me van de tocht vooral herinner, is dat we van het begin af aan moesten uitkijken naar een ander Ford V8. Daaruit zouden we dan de zuiger kunnen halen, want met die van de "onze" was iets aan de hand. We vonden al snel iets bruikbaars in een brandweerauto. De afstand van Borna naar Altenburg is plus minus 15 km., die van Altenburg naar Zeitz rond 25. Op een kwart van laatstgenoemde route kwamen we in het dorp Rositz. Omdat het al laat was en er ook aan de auto gesleuteld moest worden, besloten we daar te blijven. Joop Slok Soede, die nog een redelijk toonbaar Nederlands uniform had, ging naar de burgemeester en vorderde zonder blikken of blozen het benodigde aantal slaapplekken en verder brood, margarine en worst, waarbij hij exact in grammen de gevraagde hoeveelheid per persoon aangaf. En het lukte. We werden verwezen naar de feestzaal van een Gastwirtschaft, met ruim voldoende kribben, die tot voor kort gediend hadden voor toen al verdwenen dwangarbeiders. Daar werd het eten gebracht.

Op 20 april leggen we de rest van de weg naar Zeitz af. In de aantekeningen van Henk lees ik dat na 15 km de motor in brand raakte en geblust werd. In Zeitz kregen we van de Amerikanen benzine en een pas. Bovendien ging een jeep ons voorop naar het

25 km verder gelegen Naumburg.

Henk heeft opgeschreven dat we in Naumburg ontvangen werden bij een keukenwagen, bediend door meisjes, die ons voorzagen van koffie, thee, bonbons, sigaretten, toffees, enzovoort. Persoonlijk heb ik daar geen herinnering aan; ik voelde me behoorlijk ziek. Toen ik bij een post van een geneeskundige dienst om een aspirientje vroeg, werd mijn temperatuur opgenomen. Ik moest mijn spullen ophalen uit het gebouw dat ons als nachtverblijf was aangewezen. Toen ik daarmee terug was, werd ik in een gesloten auto, een soort bestelwagen, in een razende vaart naar Altenburg gebracht, over dezelfde 50 km lange weg die we in de afgelopen twee dagen met zoveel hindernissen hadden afgelegd. Daarmee was ik mijn groep en mijn kongsi kwijt. Vanaf die avond lopen mijn ervaringen niet meer parallel aan die van Henk, van wiens aantekeningen ik zoveel plezier gehad heb. Henk vermeldt mijn opname nog waar hij op 23 april schrijft over de vele diarree in zijn groep.

Van het hospitaal in Altenburg herinner ik mij dat ik de eerste dagen zo onder de medicijnen zat dat ik die zwevend en zonder besef van tijd heb doorgebracht. Dat moet ook het geval geweest zijn op de 21ste april, de dag waarop mijn vader in Loo begraven werd. Blijkens een kaart die in dit of in een ander hospitaal aan mijn bed hing, had ik nasopharyngitis, gastroenteritis en oditis media. Ik moest stomen met een grote koperen kogelhuls gevuld met hete kamillethee. Dat gaf mij een vertrouwd gevoel omdat wij dat vroeger thuis ook deden, maar dan zonder gebruikmaking van oorlogstuig.

Na enkele dagen werd ik weer naar Naumburg vervoerd, naar een hospitaal op of nabij het vliegveld. De ontvangst daar in de 'receiving tent' staat me na bijna vijftig jaar nog levendig voor de geest. Terwijl ik met vele anderen wachtte op de inschrijving, kwamen er meisjes langs die aan een band om de hals grote dienbladen droegen, met het opschrift "From the folks home for the men in the army". Na bijna vijftig jaar denk ik daar met ontroering aan terug. Je kon je voorzien van toiletartikelen, postpapier, rokerij en zoetigheden. In het hospitaal kreeg ik later nog boekjes. Ik herinner me daar van "The little boy who put his finger in the dyke". De verpleegster die dat speciaal voor mij uitgezocht had omdat ik Dutchman was, verbaasde zich dat ik nooit van Hans Brinker gehoord had. Toen ik weer ambulante was, had ik graag naar de kathedraal gewild om de beelden van Eckhardt en Utah te zien, maar dat viel niet te regelen. Overigens, zo bedacht ik later, waren die beelden natuurlijk ingepakt. Patiënten die weer vervoerd konden worden, zouden naar Frankrijk gaan in een vrachtvliegtuig dat leeg terug kwam van het front. We moesten daar enkele dagen op wachten. Toen we er eindelijk in zaten en bekend werd dat we naar Mourmelon zouden gaan, zei een Fransman: "On nous porte

dans la plus sale part de la France". Mourmelon ligt aan de Marne ten zuid- oosten van Reims, in een gebied waar in de eerste wereldoorlog lang en hevig gevochten is. Men had daar, zo vertelde mij iemand, een gedeelte van de loopgraven intact gelaten als oefenterrein voor onderdelen van het Franse leger. Om de soldaten daarvan te huisvesten waren er barakkenkampen. De Amerikanen hadden die ingericht als hospitaal. Alles was van binnen en van buiten fris geschilderd en er stonden bedden met uitsluitend witte dekens. Het was prachtig lente-weer. Overal tussen de barakken bloeiden de kastanjes en er waren ook veel bloeiende irissen. Ik was compleet genezen en voelde mij als herboren. Ik kon in de mess gaan eten en maakte daar kennis met de "selfservice", een mij tot dan toe onbekend systeem. Ik verbaasde mij over het goede en gevarieerde eten.

Een verrassing waren de pakjes van het Rode Kruis. Hoewel daar veel sigaretten in zaten, aan mij overigens niet besteed, kwam de aalmoezenier mij vragen of ik hem wilde waarschuwen als er Nederlanders waren die niet genoeg te roken hadden. Zo ja, dan kon hij voor aanvulling zorgen. Werd er dan gerookt in zo'n hospitaal? Ja, er waren zelfs asbakken aan de bedden gemonteerd. Daarbij werd wel aan iedereen duidelijk gemaakt dat je als je gauw beter wilde worden, beter niet kon roken.

Je kon ook allerlei materiaal krijgen om te schilderen. Ik heb daar dankbaar gebruik van gemaakt. Misschien is er in de V.S. hier en daar nog wel een aquarel van mij bij een verpleger of verpleegster. Toen ik op zekere dag tegen de arts zei dat ik desgewenst wel wat werk kon doen, zei hij: "You are on the roll", wat betekende dat ik eerstdaags weg zou gaan. Van Mourmelon ging ik naar het vierde hospitaal en tevens het laatste, een kazerne in Soissons sur Marne, tegenover de ruïne van een oude abdij. Door het hek zag je het portaal en de twee torens die waren blijven staan van de gotische kerk. Ik wilde er graag eens een kijkje nemen en ook de stad en de kathedraal daar had ik wel willen zien. Maar in pyjama en kamerjas was dat nu eenmaal niet mogelijk. Ik moest me er mee tevreden stellen een schets van de torens van de abdijkerk in te branden in een mooie kalfsleren omslag van een fotoalbum. Ik heb die gegeven aan de verpleegster die mij 's morgens altijd wekte door over mijn handen te strelen toen ze gemerkt had dat ik een angstaanval kreeg als zij mij wekte door te roepen. Het lot is mij later nog eens gunstig geweest wat Soissons sur Marne betreft. Vanuit Nijmegen hadden wij enige jaren geleden een excursie naar het restauratieatelier van Alix Barbet, een Franse specialiste op het gebied van de Romeinse wandschilderkunst. En laat dat atelier zich nu bevinden in het genoemde Soissons en zelfs in de abdijruïne tegenover mijn vroegere hospitaal, in eveneens bewaard gebleven bijgebouwen achter de torens. De abdij heet, zo weet ik nu, Saint Jean des Vignes. Met het

bezoek aan het atelier heb ik een bezichtiging van de stad kunnen verbinden. Toen ik geheel genezen verklaard was, kreeg ik een keurig tweedehands Amerikaans uniform en ik werd met enkele anderen in een gesloten auto naar Reims gebracht. We werden daar gelegerd in een tentenkamp in Parc Pommery. Ons werd gezegd dat we in de buurt van onze tent moesten blijven, ieder ogenblik zouden we naar een vliegtuig gebracht kunnen worden waarmee we naar Nederland zouden gaan. Toch besloot ik het erop te wagen de kathedraal te gaan zien. Daarheen was een half uur lopen. In mijn tent was er alleen een Delftse student die met mij mee wilde. We gingen in looppas naar de stad en in een vaart door de kathedraal en we liepen zelfs over de transen met een groep mee die daar werd rondgeleid. Daarna ging het in looppas terug naar het park. We waren er vast van overtuigd dat we daar geen enkele Nederlander meer zouden treffen. Er was echter inmiddels niets gebeurd. We zijn nog zeker ruim een week in Reims geweest. Ik heb de kathedraal meermalen in alle rust kunnen bekijken en zelfs een schets gemaakt van het exterieur. Eens kwam er een oude Franse dame naar me toe om te zeggen: "How beautiful must it be in heaven if it is already so beautiful here". Een van de eerste dagen van het verblijf in Reims hoorde ik dat er niet ver van het park Romeinse wijnkelders waren, in gebruik bij Pommery en te bezichtigen. Daarheen kreeg ik een paar mensen mee. De rest van de tentgenoten had geen interesse. In de kelders troffen we een groot gezelschap dat niet alleen een rondleiding kreeg, maar ook een demonstratie van de bereiding van champagne. Daarbij sloten we ons aan. Aan het eind werden we uitgenodigd aan een lange tafel waarop in grote fluiten champagne werd geschonken. Toen wij met ons mooie verhaal terug waren in de tent, kreeg iedereen een onbedwingbare lust om Romeinse wijnkelders te bestuderen, maar die waren gesloten.

We leerden de stad aardig kennen. De namen van de straten waar we door liepen als we naar het centrum gingen, werden zelfs vernederlandst. Zo werd de "Rue des Capucins" door ons de Rauwe Capucijnerstraat genoemd.

Het eten in de mess was ook hier weer geweldig goed, kennelijk een bijzondere ervaring voor de vele ex-gevangenen die er kwamen. Ze vielen op door de stapels witbrood waarmee ze aan tafel kwamen, terwijl de Amerikanen het bij één snee lieten. Die aten ook niet altijd alles op wat ze op hun blad hadden. Wat over was, gooiden ze in een ton. Dat deden ze tot onze stomme verbazing ook met hele sinaasappelen die ze als dessert genomen hadden, maar waar ze later toch geen trek in gehad hadden. Wij die in vier jaar geen sinaasappelen meer gezien hadden, zagen met lede ogen de oranje vruchten tussen de etensresten drijven.

Ik had nog een vermeldenswaardige ervaring met

twee Russen die wat sightseeing wilden doen in Parijs. Of ik maar met hen naar de kampleiding wilde gaan om dat voor elkaar te maken. Er zou ook een Fransman meegaan die Russisch kende. Ik kon dan diens Frans weer in het Engels vertalen. Ik verleen- de graag de gevraagde dienst. De Amerikanen hoorden alles beleefd aan en legden even beleefd uit dat ze dit onmogelijk konden regelen. Toen er een zin tot mij kwam die ik moest vertalen met "They want to go to Paris in any case", werden ze heel erg kwaad en wij stonden in de kortste keren buiten. Ondanks het feit dat er goed voor ons gezorgd werd en ook wel eens iets te beleven viel, wilden we toch wel een keer naar huis. Geregeld gingen we bij de Amerikanen informeren hoe het er mee stond. Telkens kregen we te horen dat ze niets konden zeggen. Voor de repatriëring van Nederlanders waren er geen richtlijnen. Ze lieten ons ook eens een krantje met frontnieuws zien. Daar stond voorop een grote foto van een jonge Nederlandse vrouw in een lijkst, die vlak voor de bevrijding dodelijk verongelukt was. Toen wij voor de zoveelste maal kwamen informeren, werd ons gevraagd hoe ver wij dan toch wel van huis waren. Wij wezen ons land aan op een kaart. O, was het maar zo'n klein eindje? Nou, als zij zelf in die situatie zouden zijn, dan zouden zij het wel weten. Maar officieel konden ze niets voor ons doen.

Naar Nederland

Met een groepje van tussen vijftien en twintig man besloten wij ons lot in eigen hand te nemen en op weg te gaan naar Nederland, zonder geld en zonder papieren. We wisten dat er geen rechtstreekse verbinding Parijs-Rozendaal was, en dat we over Lille (Rijssel) zouden moeten reizen. Als er opgetreden moest worden, zou een van de andere jongens alles regelen met de Amerikanen, en ik zou waar nodig onderhandelen met de Fransen. Dat begon direct al in de trein met de conducteur. Neen, wij hadden geen kaartjes en geen geld. Wij konden ons ook niet legitimeren. We waren Nederlandse ex-krijgsgevangenen en we zochten contact met onze regering. Maar wij konden ook wel Duitsers zijn, aldus de conducteur. Ja, daar had hij gelijk in, maar hij moest mij aankijken en geloven wat ik zei. Aldus geschiedde. Wij konden tot Lille blijven zitten. Daar aangekomen meldden we ons op het station bij de Amerikanen. Dutch prisoners of war. Geen probleem. Daags erna zou er een trein naar Nederland gaan met Nederlanders die in Frankrijk voor de Duitsers gewerkt hadden. Als we garandeerden dat we ons daar niet mee zouden bemoeien, zou er voor ons een aparte wagon aangehaakt worden. Maar nu moesten we eerst wat eten. We werden naar een mess gebracht en er werd voor een nachtverblijf gezorgd.

De volgende dag kwamen we in Nederland aan, waar

we opgevangen werden in Oudenbosch, in een broederklooster. Daar werden we ontluisd op de meest kuise manier die mogelijk was: met een spuit DDT in de gulp. De poeder kwam ten dele in hals en nek weer naar buiten. De lucht is mij altijd bijgebleven. Er was gelukkig even tijd om de Sint Jansbasiliek te bezoeken, een verkleinde kopie van de Sint Pieter in Rome met als voorgevel een (1) eveneens verkleinde nabootsing van het front van de Sint Jan van Lateranen in Rome. Van Oudenbosch ging het met een vrachtwagen naar de kazerne van Weert. Ik bedacht dat een klasgenoot van mij van Rolduc, Leo Janssen, die een studiegenoot was van mijn broer in Utrecht daar vandaan kwam. Leo's vader was in Weert dierenarts. In de avond zocht ik diens huis op. Ik trof Leo niet, maar wel zijn ouders en zijn zussen, die mij nadat ik uitgelegd had wie ik was vriendelijk en gastvrij ontvingen. Ik genoot van de eerste avond in een Nederlandse huiskamer na bijna twee jaar. Ik informeerde naar Leo en vertelde honderduit over mijn avonturen van de laatste weken. Toen ik wegging, zei de gastheer dat hij even met mij meeliep naar de kazerne. Onderweg zei hij mij dat hij begreep hoe gelukkig ik was dat ik behouden terug was, maar dat ik thuis misschien niet alles aan zou treffen zoals ik dat verwachtte. In dat gebied was erg veel gebeurd, maar hij wist niet precies wat er bij mij thuis aan de hand was. Leo had wel geschreven dat hij het heel erg vond voor Jan. Ik heb toen de hele nacht over het kazerneterrein heen en weer gelopen en heb niet geslapen. De volgende morgen kon ik met een vrachtwagen mee tot Nijmegen. Daar aangekomen ben ik rechtstreeks naar het huis aan de Sint Annastraat gegaan waar toen de studentensociëteit gevestigd was. Daar heb aan pater van Ogtrop, de moderator, gevraagd of hij mij zonder omhaal van woorden wilde zeggen wat er bij mij thuis gebeurd was. Van hem kreeg ik toen te horen dat mijn vader overleden was. Hij was op een landmijn gelopen en aan de zeer ernstige verwondingen gestorven.

Nadat ik mij een pasje bezorgd had waarmee ik door de Betuwe en door Arnhem kon, maakte ik de reis op een vrachtwagen. Vanuit het nog geheel verlaten Arnhem liep ik naar het veer over de IJssel. Daar in de buurt leende ik bij de familie Ten Bosch een fiets. Daarmee ging ik de rivier over, terwijl ik iets verder stroomafwaarts de kapotte brug zag liggen. Toen ik per fiets in Loo was aangekomen, ging ik eerst naar de familie Hooyman op mijn geboortehuis Doekensdijk en vroeg aan Marietje of zij mijn moeder wilde gaan zeggen dat ik er weer was.

Het werd een heel verdrietige thuiskomst. Jan was thuis, en oma en oom Everard waren voor papa's begrafenis van evacuatie terug gekomen en omdat hun huis niet meer bewoonbaar was, bij moeder gebleven. In ons huis was nog wel te wonen, maar het was zwaar gehavend. Toen ons gezin van evacuatie terug was samen met de familie Hooyman, waren de jongens van Hooyman met een kar naar

de Middelwaard gegaan om kolen te halen uit een gestrand schip dat daar in de wei lag. Niemand had er aan gedacht dat die wei wel eens een mijnenveld kon zijn. Toen papa koffie was gaan brengen, was hij op een mijn gelopen en enkele dagen later aan de verwondingen gestorven.

Toen we wat gepraat, hadden, ging ik naar het kerkhof. Papa was daar begraven bij zijn ouders en grootouders, aan de voet van de ten dele verwoeste kerk. De uitvaartmis was geweest in de feestzaal van de schutterij en het begrafenismaal thuis op de eerste verdieping in de ouderlijke slaapkamer. Beneden waren de vloeren uit de kamers weggebroken om als brandhout te dienen of als materiaal voor de bouw van stellingen. Op die dag ging ik delen in de grote zorgen die moeder en Jan tot dan toe alleen gedragen hadden.'

Nawoord

De serie van drie afleveringen heb ik kunnen samenstellen dank zij de inhoud van een map die mij omstreeks 2001 door prof. Peters is overhandigd. Van het uitgetypte interview en zijn herinneringen aan zijn krijgsgevangenschap *kan je er - zo schreef hij mij in een begeleidende brief - als ik "ad patres" ben en er eens helemaal geen kopij voor de Driepas is, misschien een stukje uit gebruiken.*

Rest mij nog enige personen te bedanken die behulpzaam zijn geweest bij het vergaren van informatie. Dat zijn de heer Piet Driessen uit Huissen; uit 't Loo mevr. Agnes Reimer-Berndsen, dochter van Bernard Berndsen van de Middelwaard, en haar nicht Wilma Van den Brink, kleindochter van Bernard Berndsen van de Middelwaard, uit 's-Hertogenbosch.

Th.M.J. Jonker, 't Loo.

Kerkhof H. Antonius Abt (foto: Th.M.J. Jonker, 2015).

Zoekplaatje

Wie helpt ons aan de namen van de personen op de foto? De foto is genomen tijdens de avondvierdaagse in Duiven. U kunt u reactie sturen naar redac-

tie@hkdg.nl sturen of naar ons postadres. Natuurlijk kunt u het ook op een dinsdagavond langs brengen in de OGtent.

Rectificatie

Helaas zijn in de vorige Driepas bij de hiernaast staande foto behorende bij het artikel "In gesprek met: Gerrit en Annie Derksen" de verkeerde namen afgedrukt.

Het juiste onderschrift bij de foto moet zijn:

In brand geschoten goederentrein op 04 september 1944 te Duiven. V.l.n.r. Job Ebbers, Bart Derksen, Jan Andriessen op de hoek van het huis van de familie Derksen.

Oproep

Wellicht hebt u tijdens een bezoek aan de OGtent gezien dat in de decoratie oude foto's uit Duiven een grote rol spelen.

De OGtent is dan ook opzoek naar foto's van landbouwtaferelen. Dus mensen die koren van het land halen en dergelijke. En huiselijke taferelen met een opa of oma in het middelpunt. Of breiende, aardappelschillende, bonen doppende oma's. Ook foto's van spelende kinderen zijn welkom. Het liefst foto's van voor en net na de oorlog.

Oude boeken (series), dus encyclopedieën die mooi in de kasten van de OGtent staan en bij u op zolder liggen of niet worden ingekeken. Die wil de OGtent ook graag hebben want er zijn nog de nodige meters te vullen. Alvast hartelijk bedankt!

Chris van de Ven, OGtent

70 jaar D.V.V.

Dit artikel over 70 jaar Door Vriendschap Vooruit (D.V.V.) is een samenvatting van artikelen uit:

- DVV Post Jubileum uitgave september 2005
- Krant 45 jaar Jubileum DVV

De artikelen werden toenmaals geschreven door:

- Jan Spaan
- Jo van Laake
- Jan Wieleman

Voetballen in Duiven voor 1945

Velen denken dat er geen voetbal was voor de jaren 1945 in Duiven, maar wel degelijk. In de dertiger jaren ontmoeten een stelletje jongens, zij waren zo rond de 20 jaar, elkaar wel eens in café Halfwegen (nu Ming Palace). Zij gingen ook wel eens hier en daar een balletje trappen. Bij een pilsje werd er natuurlijk wel eens gepraat over voetbalclubs uit de buurt en over de mogelijkheid om ook een voetbalclub op te richten. Heling (café eigenaar) dit horende, dacht misschien, dit is voor mij de kans om de klantenloop naar mijn zaak te verhogen. Hij wilde zijn weiland gelegen naast zijn zaak voor weinig huur beschikbaar stellen als ook het café het clubhuis werd. In 1930 werd in Duiven al een voetbalvereniging opgericht door de jongens van Borgers. Theeth Borger was de grote animator hij werkte in Arnhem bij de Ranzoubank vandaar ook de bijnaam die Theet had "Ranzou". Hij was voorzitter, secretaris en penningmeester tegelijk. Enige namen uit die tijd: Jan Herman, The Borgers en Willem Borgers (smidsknecht bij Mathijssen) maar is in die tijd verongelukt. De gebroeders Hein en Dut van Wolven, de gebr. Cub en Hent Wieleman, Jan Derksen, Josje Jansen (Donkers Droom), Wim Derksen. Keeper was Willy Braam, knecht bij Hendrik van Heut "Kloosterhof". Er werd gespeeld met twee elftallen in de competitie de I.C.V.B. een Inter Christelijke - voetbalbond waarvan het bestuur zitting had in Utrecht. Naast deze bond was er natuurlijk de ons wel bekende in die tijd protestante K.N.V.B. De kerk had in die tijd een grote invloed op het sportgebeuren. Zo ook toen D.V.V. een kampioenswedstrijd moest spelen in Driel. Drie spelers waren niet op de congregatie geweest, te weten: Gerrit Jansen, Wim Daams en Wim Nijland en mochten als straf niet meedoen in die belangrijke wedstrijd. De kapelaan van Gendt werd door Pastoor van Schaik op de fiets naar Driel gestuurd om te kijken of de drie boosdoeners toch niet stiekem meededen. De rit van de kapelaan was tevergeefs want de spelers stonden keurig langs de lijn want pastoors wil was wet.

Het voetbal ging zo z'n gangetje in Duiven tot er in 1936 een strijd losbarste tussen pastoor van Schaik en het bestuur. De reden was dat op een vergadering het bestuur de geestelijk adviseur, kapelaan van Gendt, niet had uitgenodigd (van Gendt, later nog de pastoor van Nieuw Dijk van het ons wel bekende

Sprinkhanen). Nu werd D.V.V. vanaf de preekstoel genoemd als zijnde een on-christelijke groep en onder druk van de pastoor kreeg het hoofd van de school, dhr. Beerling, de taak met behulp van H. Idink, een bestuur en elftal na de hoogmis in de Remigius bij elkaar te krijgen en zo werd door de pastoor en de kapelaan de Duivense Congregatie Voetbal Club D.C.V.C. opgericht. In die tijd sloten zich meerdere clubs bij de katholieke bond aan en ondanks het toen bekende lied met refrein

En jongens van Duiven

Hou je kranig

Wees onderdanig aan Het bestuur

En laat je niet dwingen

Door dwaze dingen.

Door de oprichting van D.C.V.C., hield de club (D.V.V.) op te bestaan, veel spelers gingen toen bij D.C.V.C. voetballen.

Kort daarna werd D.V.V. door de I.C.V.B. katholieke voetbalbond geroyeerd, omdat ze geen geestelijk adviseur meer hadden. De oplossing voor D.V.V. was dan ook om lid te worden van de K.N.V.B. en zij ging zoals dat in die tijd heette "neutraal" voetballen. D.V.V. had zijn veld op de plaats waar nu het bejaarden tehuis "Thuvine" staat. D.C.V.C. had zijn veld bij de kerk, bij voor velen nog bekende Marie en Willem v.d. Lugt. Marie en Willem waren zeer trouw aan de pastoor en zoals Jan Wieleman het zo mooi ook zegt.....Ze waren in staat om de koeien te verkopen om de pastoor mild te stemmen. Het voetbalveld was bij Marie en Wilhelm van de

D.V.V. Droostraat (foto: www.dvvdvduiven.nl)

Lugt, kleedgelegenheid in het klompenhok waar ook een kast voor het roken van vleeswaren was. Langs het veld aan achterzijde Bodde en aan de kant bij W. Haring werd een afrastering van gaas gemaakt. Ging de bal erover heen dan nam W. Haring de bal mee naar huis. Reserveballen waren er nauwelijks en was er één stuk dan werd deze heel voordelig hersteld door Th. van Huet, schoenmaker bij H. Idink. Voor de wedstrijd moesten eerst koeienvla's worden opgeschept en er werd gelijnd met zaagmeel van B. Kolks. Daar is later ook het kleedlokaal geweest in een wasschuurtje. Eens kwam pastoor van Schaik aangerend, de wedstrijd was net een half uurtje begonnen, hij gaf als geestelijk adviseur de opdracht dat keeper W. Nijland, Wim Daams en Hent Rutjes het veld moesten verlaten. Zij waren niet naar de congregatie (een bijeenkomst voor de hoogmis) geweest en voor pater Lohuis zat er niets anders op dan zijn opdracht uit te voeren. Er waren wel een paar elftallen, maar voor het eerste elftal te weinig spelers, zodat er nog al eens hier en daar een speler moest worden opgehaald bv die in dienst wacht had tot de middag o.a. Th. van Beersum. Jo Reuling kreeg eens zondags vrij van dienst omdat zogenaamd zijn zus ging verloven, hij had een verlovingskaartje meegekregen speciaal gemaakt bij drukkerij Velthuis te s'Heerenberg.

Door de moeilijke jaren voor de 2e Wereldoorlog had het voetbal in Duiven geen bestaansrecht meer. Steeds meer mensen haakten af want de tijd was zo slecht. Natuurlijk speelde ook de strijd mee van twee kleine voetbalverenigingen in zo'n klein dorp. D.V.V. had problemen om op zondag te spelen aangezien de tijdstippen van spelen en kerkgang elkaar overlaptten.

Gekostumeerde voetbalwedstrijd, voetbalveld in de wei van Marie v.d. Lugt, opnamejaar 1948 (Foto HKDGL (reproductie))

Gekostumeerde voetbalwedstrijd met Frans van Diek die in het doel staat, opnamejaar 1948. (Foto HKDGL (reproductie))

Voetballen in Duiven na 1945.

Na de bevrijding in 1945 gingen er in Duiven weer stemmen op om te gaan voetballen.

's Zondags na de hoogmis "achter de kerk" werden de eerste contacten gelegd. Na enkele vergaderingen werd op 15 September 1945 in café Kolks de

Luchtfoto van de voetbalvelden achter Welleveld (Foto: HKDGL).

vereniging opgericht en werd besloten te spelen onder de naam R.K. Voetbalvereniging D.V.V. Het eerste bestuur bestond uit de heren:

H.J.M. Wouters v.d. Oudenweijer, voorzitter

M. Fontein, secretaris

H. Reuling, penningmeester

Lid: W. Driesen, J. Klappers, Th. Staring en B. Kolks.

De eerste wedstrijd werd gespeeld op het terrein ten noorden van de boerderij van de heer Gerrit Jansen op de Eltingerhof, tegen de studenten van de paters Oblaten en werd verloren met 3-2. Al spoedig bleek dat dit terrein niet aan de eisen van de K.N.V.B. voldeed en werd de "accommodatie" verlegd naar de Droostraat (nu Elshof passage), bij de heer Willem en Marie v.d. Lugt. De timmermanswerkplaats van de heer Kolks diende als kleedruimte. Alle mededelingen van de vereniging, het wedstrijdprogramma en de opstellingen werden aangeplakt bij de winkel van Nelly van Laake op de hoek van de Rijksweg-Droostraat waar nu de ABN-Amro bank staat. Dat was ook de eerste Duivense 'hangplek', zoals dit tegenwoordig wordt genoemd. In januari van dat jaar telde de vereniging 53 senioren leden. Het vervoer vormde in die dagen geen probleem. De heer W. van Hummel reed met zijn vrachtauto voor f 12,- heen en terug naar Lobith. In 1948 degradeerde D.V.V. naar de 2e klasse. Om de kas te spekken werd in het jaar 1949 in samenwerking met het thuisfront en fanfare een groot fancy fair op touw gezet, onder de slogan: "Laat rollen Uw geld. thuisfront, muziek en voetbal zijn gesteld". Na enkele jaren met wisselend succes in de 2e klasse afd. Gelderland gespeeld te hebben

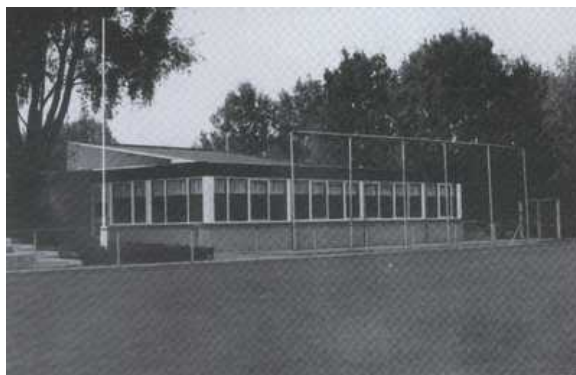
werd in 1953 het eerste kampioenschap behaald. Ook het 3e team kon de kampioensvlag hijsen. Vele oudere sportvrienden herinneren zich de succesvolle promotiewedstrijden tegen de R.K.D.V.V. Doesburg. Na de thuiswedstrijd met 2-1 te hebben gewonnen, werd in Doesburg door een gelijkspel de promotie naar de 1ste klasse een feit. Inmiddels werd uitgekeken naar een ander veld. Daar het veld aan de Droostraat niet eens aan de minimale afmeting voldeed, werd uitgezien naar een andere plaats en in 1953 verhuisde D.V.V. naar het "Heuveltje" aan de Heuvelstraat aan de spoorbaan, wederom een weiland van de familie Jansen. Met vereende krachten werd dit weiland omgetoverd tot een voor die tijd behoorlijke speelgelegenheid. Op 15 september 1953 vond de officiële opening plaats. De heer B. Kolks stelde een restant van zijn oude danssalon ter beschikking voor de bouw van een kleedlokaal. In november 1953 werd dit gebouw in gebruik genomen. Daar waar nu ongeveer de Vinkstraat en Spotvogelstraat zijn, naast "het huis van de baron". Van oud materiaal werd er zelfs een kleedaccommodatie gebouwd door eigen leden en er waren 2 speelvelden. De timmerwerkplaats van Kolks diende als kleedlokaal. Twee kleedlokalen van drie bij drie meter en een piepkleine ruimte voor de scheidsrechter.

In 1969 werd er door de gemeente een nieuwe accommodatie gebouwd met kantine, voor die tijd al heel modern.

Ook de Duivense dames wilden wel aan sport gaan

doen. Zo werd in 1954 een afdeling handbal opgericht, waaruit later een zelfstandige vereniging ontstond onder de naam D.H.C.

De vereniging was inmiddels uitgebreid tot 80 leden en speelde met 3 senioren teams en 1 junioren in de competitie. Het eerste elftal behaalde in het seizoen '54-'55 de kampioenstitel, velen zullen zich de teleurstellende promotiewedstrijden wel herinneren tegen o.a. Voorwaarts, Aalten en Beekbergen, welke allen verloren werden. Alleen de laatste wedstrijd tegen 1 Ruurlo eindigde in een ruime overwinning. Na 2 jaar kon in 1957 wederom de kampioensvlag worden gehesen, maar ook deze keer faalden de Duivense matadores in de promotieslag, en werd de 4e klas niet gehaald. Getracht werd de vereniging tot verdere bloei te brengen. Op de jaarvergadering van 1962 gingen er stemmen op om terreinverlichting aan te brengen. Tijdens de wintermaanden trainde men in Zaal Onderlingen Genoegen, voor zover dit kon. Om dit te realiseren werd op 2e kerstdag op een bestuursvergadering besloten een braderie te houden. Een tussentijdse ledenvergadering ging met dit bestuursvoorstel akkoord. In samenwerking met de handbalvereniging D.H.C. en de tafeltennisvereniging Victoria werd deze braderie opgezet ondanks de ongunstige weersomstandigheden werd dit een daverend succes. Door dit resultaat en mede door de zelfwerkzaamheid van vele leden, kwam niettegenstaande de vele tegenvallers de verlichting spoedig tot stand. Tijdens de winterperiode kon er volop buiten getraind worden, zelfs werden er regelmatig lichtwed-

D.V.V. op de Nieuweling (Foto: www.dvvdruiven.nl).

strijden gespeeld., De meest sensationele wedstrijd die op "De Heuvel" werd gespeeld was de wedstrijd tegen sportclub "Brummen" op 7 met 1967. Zeer vele feestelijk uitgedoste Brummen supporters kwamen met reeds versierde auto's en bussen naar Duiven. De D.V.V. spelers geprikkeld door dit enthousiasme wisten echter met 2-1 te winnen, zodat Brummen met stille trom vertrok en het kampioensfeest een week moest worden uitgesteld. Het competitieverloop in het seizoen '67-'68 was voor D.V.V. minder gunstig en eindigde met degradatie naar de 2e klasse. Eensgezind, vol goede moed werd in de 2e klas gestart, wat resulteerde na een zeer spannende slotfase in het kampioenschap met promotie naar de 1ste klasse. De groei van het dorp Duiven met als gevolg een grotere toeloop van de

Luchtfoto van de voetbalvelden van D.V.V. op de Nieuweling (Foto: HKDGL).

jeugdleden, stelde de vereniging voor bijna onoplosbare problemen. Op de kampioensreceptie van 1969 deed de burgemeester van de gemeente Duiven de toezegging dat op de eerstvolgende raadsvergadering het door D.V.V. ingediende plan voor het bouwen van kleedlokaal met kantine aan de orde zou komen. Deze woorden werden al spoedig in daden omgezet, en reeds op 28 september 1969 werd het clublokaal door hem geopend. In de openingstoespraak toonde de burgemeester zich verheugd over het feit dat de middenstand, de vereniging en de gemeente broederlijk hadden samengewerkt bij de totstandkoming van dit gebouw. Hiermede waren alle problemen echter niet opgelost. Het bestuur liep reeds met nieuwe plannen rond, nl. het bijterrein geschikt te maken voor het spelen van wedstrijden, maar de financiële middelen ontbraken. Met een in ijlt tempo opgezette loterij kon slechts een gedeelte van de kosten worden gedekt, het resterend bedrag werd met allerlei andere bronnen verkregen. Het streven in de jaren erna is er steeds op gericht geweest een sportcomplex te krijgen die aan de eisen van die tijd en toekomst zou voldoen.

Duiven werd groeigemeente en de vereniging werd steeds groter, na verloop van een aantal jaren werden plannen gemaakt voor een definitief sportcomplex op de Nieuweling. Dit complex werd in 1980 geopend, ook hier kon D.V.V. niet lang blijven, de gemeente had de ruimte nodig voor woningbouw. Zo verhuisde de club in 1997 naar het huidige complex, het Horsterpark. Hier viert de vereniging

in september 2015 haar 70 jarig bestaan als de oudste sportvereniging in het dorp Duiven.

E. Scheeres, Duiven

Clublied uit 1936

Het dorpje Duiven,
Dat is maar klein
Maar de voetbalclub die draait,
er reuze fijn
En DVV dat is haar naam
De jongens dragen dit,
Hoog in d'r vaan

En jongens van Duiven
Hou je kranig
Wees onderdanig aan
Het bestuur
En laat je niet dwingen
Door dwaze dingen
Door het bestuur van
DCVC

In Duiven ging toen het gerucht
En DVV ging voetballen
Bij Marie van de Lugt
Ze dachten wel dat is voor mekaar
En morgen roken wij
'n dikke sigaar

Aanleg van het hoofdveld van D.V.V. met tribune op het Horsterpark (Foto: HKDGL).

Parels uit het Liemers Museum

Parels zijn objecten in de expositieruimte of in het depot waar onze medewerkers of bezoekers 'iets mee hebben'. Dat kan bijvoorbeeld een herinnering zijn. Of iemand vindt een voorwerp gewoon mooi, ook dat kan! De organisatie van deze Parels is in handen van Marina van Geel en Ingrid Bolck.

Deze derde parel in de Driepas is een keuze van Marina van Geel en betreft een fraaie doofpot.

De pot staat momenteel in de expositieruimte te pronken. U treft ook een map aan in het museum waarin de informatie over de doofpot is vermeld.

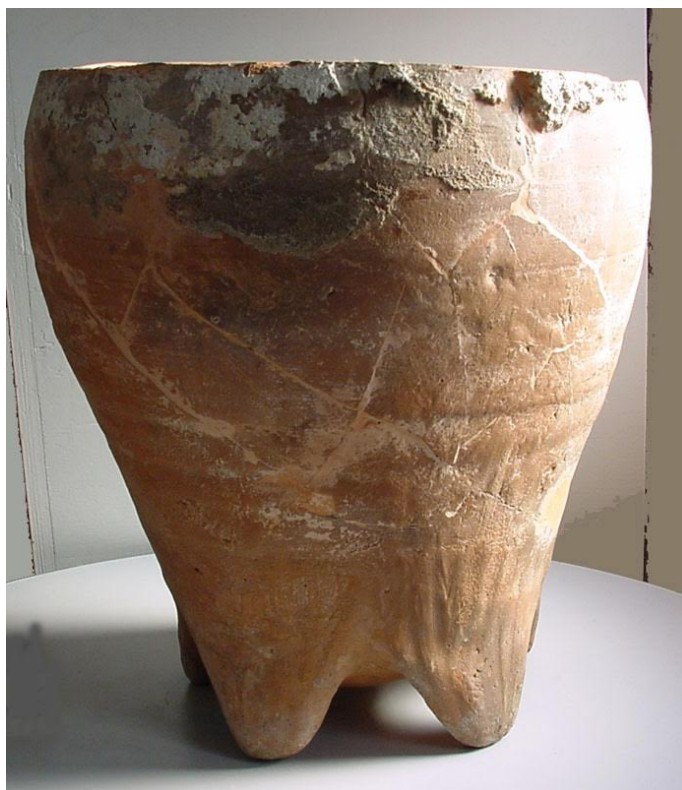
In de Middeleeuwen ontstonden dikwijls branden in buurten en steden. Het vuur greep snel om zich heen, mede door de daken die met riet of stro waren bedekt.

Een voorbeeld was een stadsbrand in 1727 in Zevenaar waarbij 18 woningen en 3 schuren in de as werden gelegd en 115 personen dakloos werden en al hun bezittingen verloren. Dit gebeurde in een wijk die aan de rand van de stad lag.

De bewoners moesten in die tijd allemaal een doofpot in huis hebben waarin rond het slapen gaan de vuurresten werden gedaan. De doofpot werd afgedekt met een stenen deksel of tegel, zodat het vuur snel doofde.

De pot op de foto is uit de 15e eeuw en is gevonden in de buurt van Emmerich. Er zijn niet veel ongeschonden doofpotten teruggevonden, omdat aardewerk nu eenmaal kwetsbaar is. Deze pot zat ingekapseld in de fundering van een Middeleeuwse woning en is vrij ongeschonden tevoorschijn gekomen. Dit is echt een zeldzaamheid.

A. Hendriks, Liemers Museum.

Correctie / aanvulling

Beste mensen,

In uw Driepas nr 3 wordt o.a. geschreven over baron Sloet, zoals hij in de volksmond werd genoemd. Hiertoe een correctie en een aanvulling.

correctie: De naam van baron Sloet wordt nogal eens fout geschreven, zo ook in de Driepas. Voor zover mijn informatie reikt is het: W.J.A.F.R. van den Clooster baron Sloet tot Everlo.

aanvulling: U schrijft, terecht, dat hij medeoprichter was van de EHBO-vereniging Duiven. Dat was in de oprichtingsvergadering op zondag 24 september 1939, onder voorzitterschap van Baron van Dorth tot Medler, (toen oud burgemeester van Duiven). Baron Sloet (toen burgemeester) werd gevraagd het voorzitterschap op zich te nemen, en zo geschiedde. Hij heeft toen ook zijn EHBO-diploma behaald.

Op ons 50-jarig jubileum was hij, als zeer gewaardeerde gast, op onze receptie aanwezig.

Met een vriendelijke groet,
Martin Jansen (secr. EHBO-vereniging)

Brief van Theodorus Hermanus Rutjes

In deze Driepas als vervolg op het artikel (jaargang 32, nr. 3, september 2015) over het "Levensverhaal van Theodorus Hermanus Rutjes", geboren te Duiven op 7 april 1844 – overleden in Tien-tsin (China) op 4 augustus 1896, een brief van Theodorus Hermanus Rutjes die hij op 31 augustus 1869 in Eurl-sje-sain-chao aan zijn ouders geschreven heeft.

Theodorus Hermanus Rutjes werd, op 7 april 1844, als zevende kind geboren uit een gezin van elf kinderen. Zijn ouders waren de theoloog Joannes Rutjes en Maria Hendrina Maassen.

De elf kinderen bestonden uit 7 jongens en 4 meisjes.

Clara Wilhelmina Rutjes (geb. 12 augustus 1840 te Duiven) was gehuwd (19 januari 1866 te Duiven) met Gerardus Theodorus Peters (geb. 25-08-1834 te Duiven) was de oudste zus van Theodorus Hermanus Rutjes. Zij schreef in 1869 een brief aan haar broertje, Theodorus Hermanus Rutjes waarop hij de brief (op de volgende pagina's) terugschreef aan zijn ouders.

Theodorus Hermanus Rutjes was reeds in 1867 vertrokken naar China om aldaar als missionaris te beginnen.

In de eerste zin van de brief noemt Theodorus Hermanus Rutjes "*den kleinen Dorus*", dit is de oudste zoon van zijn zus Clara Wilhelmina Rutjes, Theodorus Remigius Maria Peters (geb. 30 augustus 1867 te Duiven).

Klaartje in de laatste alinea is zijn oudste zus Clara

Wilhemina Rutjes.

De brief, op de volgende pagina's, aan de ouders van Theodorus Hermanus Rutjes is afkomstig uit het Archief Sparrendaal.

E.Scheeres, Duiven

Bronnen:

<http://www.harryknipschild.nl/harryknipschild.nl/index.php/missieverhalen>

Boek: Soldaten van God van Harry Knipschild
2 x brieven ibv Harry Knipschild

RINGMUUR OM DE RESIDENTIE VAN MGR. ABELS, O. L. V. TER PIJNBOOMEN. (Buitenzicht.)

Eurl-sje-sain-chao, 31 augustus 1869

Zeer geliefde ouders,

's Avonds voor den verjaardag van den kleinen Dorus, den feestdag onzer congregatie (H. Hart van Maria) en den dag van 't aannemen der kinderen van Siintse, ontving ik 's avonds, reeds onder den deken liggend, uwe aangename brieven en 't portretje van 't kleine neefke.

Dat was eene vreugde! Ik kon niet slapen, of 'k moest eerst alle brieven hebben gelezen en 't kleine manneke goed hebben bekeken. Dat's een aardig ventje, hij staat er al bij als een deugnietje van een jaar of vijf. Ik liet hem den anderen dag den Chinezen zien en zei dat dat kereltje maar één jaar oud was. Begrijpt hunne verwondering: de olijkers vroegen met vollen ernst: "Dat manneke dat daar op tafel staat"?

Gisteren, zijnen verjaardag, ben ik naar hier gereden, om weer eens te biechten en om elkander 't nieuws van Europa mee te deelen; en vandaag rijdt ik weer naar huis terug. Men wil bij U niet gelooven dat mijn paard 18 uren ver kan afleggen in 4 uur tijds – 't is toch zoo. Ik zal U nog meer zeggen: op 't oogenblik beef ik nog, ik stijg daar juist van een ander paard, 't welk ik daar juist geruild heb tegen mijnen schimmel, maar van een besten vriend zullen, want 't is een boel meer waard dan 't mijne. Met dezen neem ik aan om 's morgens van Siintse te vertrekken en 's avonds in Siwaintse te zijn, 30 uren ver. Gelooven zij dat dan? En mooi! – ik heb in China nog zoo'n mooi paard gezien.

Maar laat ik van wat anders schrijven. 't Is hier van niets spraak dan van plezier: 'k heb weer twee groote heidenen gedoopt op O.L.V. Hemelvaart [15 augustus] en een paar dagen daarna een man van in de 70, die zich op 't sterfbed nog gaauw bekeerde; 's voormiddags diende ik hem 't H. doopsel, vormsel en oliesel toe en 's nachts daarop was de ziel in den hemel – brave oude man; hij zal daarboven voor mij bidden hoop ik, ik heb het hem gevraagd.

Misschien verwondert het U dat ik niet méér heidenen gedoopt heb – vooreerst heidensche kinderen heb ik en anderen in massa's gedoopt – de grooten moeten (daar denkt men in Europa zoo niet aan) eerst een geruimen tijd bewijs geven van

geloof en onderhouding en godsdienstkennis. Daarom zijn er velen nog catechumenen.

Arme kerk van Si-intse! Op de feesten lossen wij 3 kanonschoten voor – en hebben wij chinesche muziek en gregoriaanschen zang onder de H. Mis – maar arm klein kerkske, 'k zou bijna durven zeggen: de helft der mannen zitten buiten voor de ramen. Menschen van goede werken op, op!!! stuurt geld, geld!

Allez, 't nieuwe paardje staat al gereed om mij weer naar Siintze te brengen en 'k moet nog eerst verscheidene brieven schrijven, die ik hier achterlaat, dus gaauw, gaauw. Morgen ga ik van uit Si-intze weer vier dagen op reis tusschen de eigenlijke Mongolen; 'k zal dan in de tentjes moeten slapen: de luizen, de luizen!!!

Remi, de hoed van Van der Vlis – op de philosophie heb ik een clericalen hoed gekocht; later van mijn leven niet meer; ten minste als ik niet vergeten ben, want sinds is er al zoo veel door 't hoofd gegaan. Of ik dien eersten betaald heb of niet, ja dat weet ik ook niet. De sjin-fou heeft al zoo veel in den buik, zei voor eenige dagen een heiden toen hij mijne boeken zag. De buik, dat weet U, is bij de Chinezen de zetel van 't verstand en de geleerdheid.

Ik heb twee groote lama's van twee lamaserieën bij mij te diner gehad, zij hebben mij wederkeerig verzocht. 't Is aardig om daar zoo tegenover elkander te zitten en geen woord van elkander te verstaan. Ik ga toch gaauw beginnen met het Mongoolsch. De meester dien ik daarvoor gehuurd heb is nog niet terug van eene reis.

Klaartje, dank je voor uw aardig briefje. Geduld s.v.p. tot de volgende keer. Vele hartelijke groeten aan de familie en de EE.HHeeren. Den volgende keer zal ik eens vroeg beginnen met schrijven.

Bidt voor

Uwen U liefhebbenden zoon
Theod H Rutjes

Even voorstellen: werkgroep Beeld en Geluid

Binnen de Historische Kring Duiven-Groessen-Loo houdt de werkgroep Beeld en Geluid zich bezig met het verzamelen van beeld en geluid binnen de Gemeente Duiven.

Bij beeld en geluid moet men denken aan foto's, dia's, negatieven, ansichtkaarten, bidprentjes, films, video's, dvd's en audioopnames.

De bovenstaande zaken worden gedigitaliseerd (gescand) om vervolgens te worden geanalyseerd op wat er op de foto zichtbaar is en waar de foto/ansichtkaart is gemaakt. Maar ook door wie de foto is gemaakt en of er copyright op de foto rust.

Alle bij de foto/ansichtkaart enz. bekende gegevens worden ingevoerd en opgeslagen in HAZA21v3. Binnen HAZA21v3 is het mogelijk om al deze gegevens op één plek vast te leggen waarbij ze beschikbaar zijn voor de verschillende werkgroepen. Ieder van de werkgroepen kan hieraan zijn eigen informatie toevoegen.

Personen die door de werkgroep Genealogie ingevoerd zijn in de database (zie vorige Driepas) zijn ook beschikbaar voor de werkgroep Beeld & Geluid. Staat op één van de foto's een al door werkgroep Genealogie ingevoerde persoon dan kan de foto aan deze persoon gekoppeld worden. Dit geldt ook voor straten, woningen, veldnamen enz.

Aan de woningen en straten kunnen foto's gekoppeld worden die van de woning of straat gemaakt zijn. Maar ook wie in de woningen gewoond hebben. Daarnaast kunnen bij de foto's/ansichtkaarten e.d. ook de GPS-coördinaten opgeslagen worden. In Googlemaps is het mogelijk een overzicht te tonen met daarop de plekken waarvan er foto's zijn ingevoerd in de database.

Op dit moment is er door de werkgroep een begin gemaakt met het invoeren van de gegevens van de verschillende collecties foto's in HAZA21v3. Naast de bovenstaande gegevens is het ook mogelijk om trefwoorden toe te kennen aan de foto's waardoor het zoeken in de gegevens makkelijker moet worden.

De laatste stap zal zijn om deze gegevens op onze website te publiceren en voor onze leden beschikbaar te stellen.

Wilt u meer weten, zien hoe de gegevens ingevoerd worden of wilt u meehelpen om foto's te analyseren/invoeren? Dan bent u op dinsdagavond tussen 19:30 en 21:30 van harte welkom "Bij Max" in de OGtent.

Heeft u foto's of ander beeldmateriaal dat voor de Historische Kring van belang is dan kunt u deze ook op dinsdagavond laten scannen.

E.Scheeres / T. Kooy, Duiven

Ans Abbink en Ria Elshof aan het werk.

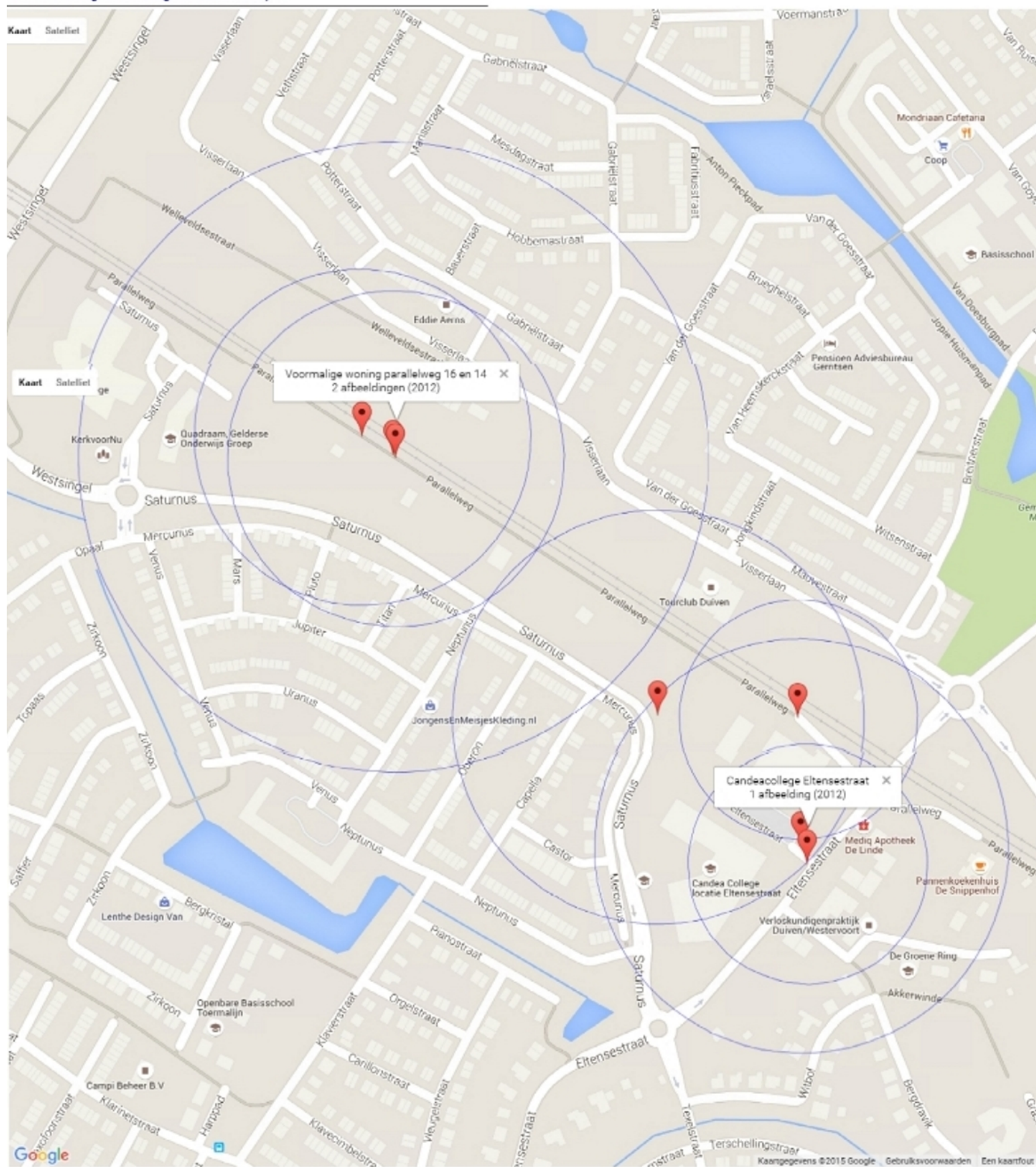

Geert Kusters en Ben van Rijn bezig met uitknippen en sorteren van overlijdensadvertenties.

Ans Abbink (knippen overlijdensadvertenties), Ria Elshof (invoeren bidprentjes) en Carel Smits (benoemen foto's).

Overzichtskaart van 48 afbeeldingen op 34 locaties in database Fotoarchief-HKDGL
3005 afbeeldingen hebben geen coördinaten)

Overzichtskaart met foto's, de rode penntjes geven de plek aan waar de foto's genomen zijn. De grootte van de cirkel geeft het aantal foto's weer.

Verenigingsnieuws

Activiteiten

Symposium

Het symposium vond voor de eerste keer plaats in de OGtent, in de mooie zaal "bij Bert". Tegen twee uur kwamen de eerste van de ruim 40 gasten binnenlopen.

Om half drie verwelkomt Gerard van Hunen de gasten, in het bijzonder wethouder Johannes Goossen.

De heer Goossen neemt vervolgens het woord en opent het symposium. Hij benadrukt het leerzame aspect van de Historische Kring.

Pierre de Wit was de eerste spreker. Hij vertelde het verhaal van de slag bij Waterloo op spannende wijze met daarin verweven het verhaal van een drietal Liemerse soldaten in Pruisische dienst. Van een van hen is bekend dat hij gestorven is. Anderen staan te boek als vermist.

Emile Smit is de tweede spreker, hij blijft dicht bij huis. Zijn voordracht gaat dieper in op de definitieve overgang van de Kleefse enclaves naar het Koninkrijk der Verenigde Nederlanden.

In een volgende nummer Driepas zullen we de voordrachten uitge-

breider presenteren.

Om half vijf sluit onze voorzitter het symposium en nodigt hij de gasten uit rond te kijken en te zien waar de historische kring haar nieuwe plek heeft. De middag wordt afgesloten met een drankje.

Secretaris

Hierbij nogmaals het verzoek naar de leden om ons uw recente e-mailadres te laten weten. Via de mail kunnen we u sneller, makkelijker en met minder kosten op de hoogte houden van het wel en wee binnen de vereniging.

Dit kunt u doen door een mailtje, met uw naam naar secretariaat@hkdgl.nl te sturen.

Bestuur

Alweer verhuisd!

Op donderdag 17 september

reden de verhuisauto's voor bij de Bibliotheek. Voor de tweede maal in ruim een jaar hadden we onze spullen ingepakt om naar een andere locatie te gaan. Deze keer konden we het ons gemakkelijk maken door met de Bibliotheek mee te verhuizen. Onze gezamenlijke bestemming was de nieuwe OGtent.

Bij de verhuizing van het Eilandplein naar de Bibliotheek wisten we al dat we tijdelijk daar zouden verblijven. Nu gaan we ervan uit dat we voor een heel lange tijd onderdak hebben gevonden.

In de weken voor de verhuizing zijn we druk geweest met opruimen en inpakken.

Bij het inrichten van onze nieuwe werkplekken hebben we nog eens kritisch gekeken naar alles wat we bewaren. In onze bibliotheek bevonden zich veel boeken, die geen aansluiting hadden met de doelstellingen van onze vereniging. Deze boeken hebben elders een bestemming gevonden.

Oude Driepassen af te halen!

Ook hebben we nog veel oude Driepassen liggen. Deze Driepassen uit de eerste jaren van de vereniging stellen we graag beschikbaar aan de leden, die op een later moment lid geworden zijn. Kom langs op de dinsdagavond, dan kunt u uw collectie Driepassen aanvullen.

Penningmeester

De penningmeester wil nogmaals aandacht vragen voor een automatische incasso betaling. Leden en abonnees, die middels een nota hun jaarlijkse contributie voldoen, worden met nadruk gevraagd toestemming te geven voor een automatische incasso. Hiervoor kunt u een "toestemmingsmail" sturen naar de penningmeester waarin u aangeeft dat u akkoord gaat met een automatische incasso met hierbij uw IBAN rekeningnummer en de te naamstelling. E-mail adres penningmeester is e.scheeres@gmail.com.

Ledennieuws

De afgelopen maanden hebben de volgende leden zich aangemeld als lid.

- W. Rutjes, Duiven.
- A. van der Meer, Duiven.
- A. Bisseling-Derksen, Duiven.
- S. Schaap, Duiven.
- G. Roelofs, Duiven.

Jaarprogramma

In 2016 behoort de gemeente Duiven 200 jaar bij Nederland er worden in dit kader diverse activiteiten georganiseerd waaraan de Historische kring zijn medewerking zal verlenen. Via de website en de Duiven Post zullen deze activiteiten bekend gemaakt worden.

Dinsdag 15 maart 2016
aanvang 20:00uur in de Ogtent

Jaarvergadering

**Met na de pauze een
interessant programma**

onder voorbehoud

mei 2016

open dag Loo

juni 2016

Das Groessen

10 en 11 september 2016

Thema: Iconen en Symbolen

25 september 2016

Duive te Gek

Evenals voorgaande jaren zal de Historische kring met een stand aanwezig zijn.
Aanvang 12:00 tot 17:00 uur

Oktober 2016

Maand van de geschiedenis

Thema: **Grenzen**

Grenzen zijn eeuwenoud, maar veranderen met de mens mee. Grenzen temmen de wildernis om ons heen en helpen de mens zichzelf beter te begrijpen. Grenzen zijn er in allerlei soorten en maten: van je paspoort, kleding, woonwijk, familie, taalgebruik, studie, werk, opleiding tot je haarkleur. Er zijn imaginaire, fysieke, politieke en sociale grenzen en vaak draag je ongemerkt de grens zelf met je mee.

vrijdag 18 november 2016

Bij Bert, OGtent

Symposium

**Met als thema
Grenzen??**

Indien onbestelbaar retour: Rijksweg 53, 6921 AC Duiven

